

สภาพปัญหา และแนวทางการป้องกันความรุนแรงในครอบครัว
ในจังหวัดปทุมธานี : กรณีศึกษาช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของ
ของโรคโควิด 19*

THE PROBLEM OF PREVENTION OF FAMILY VIOLENCE
IN PATHUM THANI PROVINCE: CASE STUDY DURING THE COVID-19

เกียรติเฉลิม รักขงาม

Kiatthaloem Rakngam

อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์

Aranee Vivatthanaporn

มหาวิทยาลัยรังสิต

Rangsit University, Thailand

E-mail: c.hal.oem@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุและสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ช่วงมาตรการอยู่บ้านหยุดเชื้อ เพื่อชาติ สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ในจังหวัด ปทุมธานี และศึกษาแนวทางการป้องกันปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว โดยใช้รูปแบบการ วิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้กระทำความรุนแรง 15 คน ผู้ถูกกระทำความ รุนแรง 15 คน นักสังคมสงเคราะห์ 2 คน นักจิตวิทยา 2 คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ 2 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ 2 ฉบับ คือ แบบสัมภาษณ์ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำความ รุนแรง และแบบสัมภาษณ์สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 รัฐบาลต้องออกมาตรการให้ทุกคนอยู่ บ้านเพื่อป้องกันการติดเชื้อ และการระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งโดยปกติแล้วพ่อแม่ต้องไปทำงาน เด็กไปโรงเรียนจะไม่ได้อยู่ด้วยกันเป็นเวลานานติดต่อกันหลายวัน และเมื่อทุกคนต้องกักตัวอยู่ ด้วยกันมากกว่า 1 เดือนอาจส่งผลต่อความรุนแรงในครอบครัวได้ ความรุนแรงในครอบครัวช่วง สถานการณ์ระบาดของโรคโควิด 19 ส่วนใหญ่จะมีสาเหตุมาจากความเครียดจากปัญหาเศรษฐกิจ ในครอบครัว ความหึงหวง เมasuรา ลักษณะความรุนแรงเป็นการทะเลาะกันระหว่างสามีภรรยา การทำร้ายร่างกายเด็ก และการทำร้ายผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ด้วย แนวทางการป้องกันปัญหาความ

* Received January 8, 2022; Revised February 16, 2022; Accepted April 2, 2022

รุนแรงในครอบครัว ควรปรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจน บูรณาการกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ เสริมสร้างความรู้ด้านการสอบสวนข้อเท็จจริง คนในชุมชนต้องช่วยกันดูแลคอยแจ้งเหตุ มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนสำหรับบริการให้ความช่วยเหลือดูแลปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

คำสำคัญ: สภาพปัญหา, แนวทางป้องกัน, ความรุนแรงในครอบครัว

Abstract

The objectives of this research article were to study the causes and conditions of family violence problems during the social distancing preventive measure the epidemic situation of COVID-19 in Pathum Thani Province and study the guidelines for the prevention of family violence problems. Using a qualitative research model. The key informant total 36 persons consisted of 15 violent perpetrators, 15 victims of violence, 2 social workers, 2 psychologists, and 2 police officers. The tools used for two interviews were the interviews form for perpetrators and victims of violence and interview forms for social workers, psychologists and police officers. The results showed that; due to the epidemic situation of COVID-19, the government has to put in place measures for everyone to stay at home to prevent infection and the outbreak of COVID-19. Usually, parents have to go to work, children was going to school will not be together for several days in row, and when everyone has to stay together for more than a month, it can affect family violence. The family violence during the COVID-19 epidemic is mostly caused by stress from family economic problems, jealousy, drunkenness. Violence is a quarrel between husband and wife, child abuse, and hurting the elderly who live with. Guidelines for preventing domestic violence problems; the relevant laws should be adjusted, to clear, integrate staff work processes enhancing the knowledge of fact finding, The people in the community need to help take care and report the incident. A family development center has been established in the community to provide assistance in the care of family violence.

Keywords: Problem Condition, Guidelines for the Prevention, Family Violence.

บทนำ

เมื่อต้นปี พ.ศ. 2563 ได้เกิดสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา หรือ โควิด-19 (Covid-19) ในหลายประเทศ เช่น ประเทศจีนหลังจากการกักตัวช่วงเกิดโรคระบาด มีอัตราการหย่าร้างเพิ่มขึ้น 25% เจ้าหน้าที่เชื่อว่าสาเหตุอาจเกิดจากการที่คู่รักใช้เวลาอยู่ด้วยกันมากเกินไปอาจมีปากเสียงกันจากเรื่อง เล็ก ๆ น้อย ๆ และลูกกลมไปสู่การหย่าร้าง ประเทศฝรั่งเศส นับตั้งแต่มีคำสั่งให้ประชาชนกักตัวอยู่ในบ้าน พบว่า กรุงปารีสมีการแจ้งความเพิ่มขึ้น 36% รวมทั้งพื้นที่อื่นทั่วประเทศเพิ่มขึ้น 32% และประเทศอังกฤษ คณะกรรมการต่อต้านด้านความรุนแรงในบ้านของอังกฤษและเวลส์ ระบุว่า ผู้ที่ได้รับผลกระทบมีการโทรศัพท์ไปขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในบ้านในช่วงต้นเดือนเมษายน 2563 เพิ่มขึ้นถึง 65% (อุษณิ กังวารจิตต์, 2563) นอกจากนี้ยังพบว่า ประเทศฝรั่งเศส และสิงคโปร์ ในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ได้มีการปิดเมือง ผู้หญิงถูกคู่ครองกระทำความรุนแรงเพิ่มขึ้นมากกว่า 30% ส่วนประเทศออสเตรเลียในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 พบว่า ผู้หญิงได้รับผลกระทบจากการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเช่นเดียวกัน (UN Women, 2020)

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ให้ข้อมูลความรุนแรงในครอบครัวว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2563 มีแนวโน้มสูงขึ้นคิดเป็น 1,400 ราย/ปี ส่วนใหญ่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรี (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2564) ในขณะที่ศูนย์ปฏิบัติการกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว รายงานว่า ระหว่างเดือนตุลาคม 2563 ถึง พฤษภาคม 2564 มีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว 1,492 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81 แบ่งเป็นความสัมพันธ์สามี-ภรรยาร้อยละ 39 ร้อยละกลางคนร้อยละ 32.4 และวัยผู้ใหญ่ตอนต้นร้อยละ 32.1 ไม่มีการดำเนินคดีสูงถึงร้อยละ 78 ปัญหาที่พบ ได้แก่ ทำร้ายร่างกาย จิตใจ และเพศ ตามลำดับ โดยมีปัจจัยกระตุ้นหลายอย่าง คือ ยาเสพติด สุรา อาการหึงหวง มีโทสะ ความรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจ มีปัญหาสุขภาพจิต และความเครียดทางเศรษฐกิจ สถานที่เกิดเหตุส่วนใหญ่คือ ภายในบ้านของตนเอง โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพฯ และจังหวัดอื่น ๆ เช่น อุบลราชธานี ราชบุรี กาญจนบุรี เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี ปทุมธานี และตาก โดยมีผู้ถูกกระทำความรุนแรงเพิ่มขึ้นถึง 919 ราย สอดคล้องกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ที่เกิดการระบาดหนักในระลอกที่ 2 และ 3 (สำนักข่าวอิศรา, 2564)

ทั้งนี้ จังหวัดปทุมธานีนับว่าเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีผู้ติดเชื้อโรคโควิด-19 จำนวนมาก ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานีได้ประกาศปิดพื้นที่ที่พบจำนวนผู้ติดเชื้อของโรคโควิด-19 ได้แก่ ตลาดสุขชาติ ตลาดพรพัฒน์ และพื้นที่อื่นๆ พร้อมทั้งกำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมการแพร่ระบาด มีการใช้มาตรการเชิงรุกในการตรวจหาผู้ติดเชื้อในทุกพื้นที่ของจังหวัดปทุมธานี ตลอดจนการใช้มาตรการป้องกัน ควบคุม การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คือ มาตรการอยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ ส่งผลให้ผู้คนส่วนใหญ่อยู่บ้าน ทำงานที่บ้าน เด็กต้องเรียนที่บ้าน เพื่อป้องกันการติดเชื้อ

และแพร่ระบาดของโรค บุคคลในครอบครัวซึ่งปกติไม่ได้มาอยู่รวมกันเป็นระยะเวลาหลายวัน เพราะพ่อแม่ต้องแยกย้ายไปทำงานนอกบ้านและเด็กต้องไปโรงเรียน แต่จำเป็นต้องหยุดกิจกรรมทุกอย่าง ต้องทำงานที่บ้าน หลายคนตกงาน ขณะเดียวกันสถานรับเลี้ยงเด็กและสถานที่สาธารณะต่างๆ ปิดทำการ เมื่อทุกคนในครอบครัวจึงต้องกักตัวอยู่ในบ้านรวมกันมากกว่า 1 เดือน ย่อมส่งผลต่อปัญหาความรุนแรงต่อกันอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก ในจังหวัดปทุมธานีมีสถิติความรุนแรงในครอบครัวในช่วงเดือนตุลาคม 2563 ถึงกุมภาพันธ์ 2564 จำนวนมากถึง 23 ราย โดยมีปัจจัยสนับสนุน เช่น ความเครียดจากภาวะเศรษฐกิจ ขาดรายได้ ถูกเลิกจ้าง ถูกลดค่าจ้างค่าตอบแทน รวมทั้งสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ ได้แก่ ยาเสพติด สุรา (อารีวรรณ จตุทอง, 2563); (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2564)

ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ว่า มีสาเหตุหรือปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว โดยทำการศึกษาในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 กำหนดเป็นพื้นที่สีแดงควบคุมสูงสุด (มีผู้ติดเชื้อจำนวนมากและพบผู้ติดเชื้อมากกว่า 1 พื้นที่) ผลของการวิจัยนี้จะตอบรับแนวคิด Marxist Feminism และสะท้อนถึงความอบอุ่นในครอบครัวของสังคมไทยเช่นกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการป้องกันและให้ความช่วยเหลือผู้คนที่ตกอยู่ในสถานะของการใช้ความรุนแรงในครอบครัว และเพื่อส่งเสริมให้มีการกำหนดมาตรการรองรับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในสังคมไทยอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุและสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัวช่วงมาตรการอยู่บ้านหยุดเชื้อ เพื่อชาติ สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้กระทำความรุนแรง 15 คน ผู้ถูกระทำความรุนแรง 15 คน นักสังคมสงเคราะห์ 2 คน นักจิตวิทยา 2 คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจภูธรประตูน้ำจุฬาลงกรณ์ 2 คน ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และสอบถามจากผู้นำชุมชน คัดเลือกครอบครัวที่มีปัญหาความรุนแรง กำหนดกลุ่มผู้กระทำความรุนแรง และผู้ถูกระทำความรุนแรงแบบไม่ซ้ำครอบครัว และแบ่งการสัมภาษณ์โดยกำหนดพื้นที่ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้กระทำและผู้ถูกกระทำในจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมนวนคร ตลาดรังสิต และชุมชนใกล้เคียง โดยขอความร่วมมือกับผู้นำชุมชนให้

ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวที่มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ซ้ำครอบครัวของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ และทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามชุมชนที่กำหนดไว้ เมื่อได้ข้อมูลของครอบครัวในพื้นที่ดังกล่าวแล้วนำมาจำแนกตามสาเหตุของความรุนแรงโดยมีนักจิตวิทยาช่วยประเมินลักษณะของผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับผู้กระทำความรุนแรงและผู้ถูกกระทำความรุนแรง มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ผลของความรุนแรงในครอบครัว และแนวทางแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และ ชุดที่ 2 สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับสาเหตุความรุนแรงในครอบครัว ความถี่ของความรุนแรง ในครอบครัวในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และช่วงสถานการณ์ปกติว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ในรูปแบบการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาทบทวนแนวคิดทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์การวิจัย ตัวแปร และกรอบแนวคิดในการวิจัย รวมทั้ง นำประสบการณ์ของผู้วิจัยที่เคยเข้าไปช่วยเหลือครอบครัวที่มีปัญหาความรุนแรง รวบรวมสาเหตุและประเด็นปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปัจจุบัน จากนั้นจึงนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและขอคำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อนำมาพัฒนาประเด็นคำถาม ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยลงพื้นที่สำรวจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับครอบครัวที่มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัดปทุมธานี โดยขอความร่วมมือและขอข้อมูลกับผู้นำชุมชน จากนั้นจึงลงพื้นที่ทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้กระทำและผู้ถูกกระทำความรุนแรงในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้อนุญาตให้ผู้ให้ข้อมูลอ่านข้อความในแบบสัมภาษณ์ก่อน หากได้รับอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลจึงทำการสัมภาษณ์ทีละข้อ

2. เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้กระทำและผู้ถูกกระทำความรุนแรงครบแล้วจึงทำการเก็บรวบรวมสัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ในช่วงวันที่ 7 - 12 ธันวาคม พ.ศ. 2564 โดยใช้ประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัวช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่ได้จากการสัมภาษณ์และนำเสนอผลการวิเคราะห์แยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายบุคคลแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันได้แก่ ผู้กระทำความรุนแรง ผู้ถูกกระทำความรุนแรง นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และเจ้าหน้าที่ตำรวจ พิจารณาข้อมูลแต่ละกลุ่มว่าให้ข้อมูลเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนำมาสรุปเขียนเป็นรายงานการวิจัย

ผลการวิจัย

1. สาเหตุและสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ช่วงมาตรการอยู่บ้านหยุดเชื้อเพื่อชาติ สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ในจังหวัดปทุมธานี

ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2564 มีสถิติความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัดปทุมธานีในพื้นที่ตลาดรังสิตมีจำนวน 55 ราย และก่อนการระบาดของโรคโควิด 19 มีประมาณ 30 กว่ารายซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้น มีผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวมาที่โรงพยาบาลปทุมธานีทั้งหมด 12 ราย ผู้ถูกกระทำความรุนแรงเป็นเพศหญิง (โรงพยาบาลปทุมธานี, 31 ธันวาคม 2563) ปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการกระทำความรุนแรงในช่วงโควิด ได้แก่ สภาพแวดล้อม ความใกล้ชิดและโอกาสเอื้ออำนวย ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ลักษณะความรุนแรงในครอบครัวช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ส่วนใหญ่เป็นการทะเลาะกันระหว่างสามีภรรยา ความรุนแรงต่อเด็ก และความรุนแรงต่อบุคคลในครอบครัว

ตารางที่ 1 สาเหตุและสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อ โควิด 19 ในจังหวัดปทุมธานี

สภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	สาเหตุความรุนแรงในครอบครัว
ความรุนแรงระหว่างสามีภรรยา	ปัญหาเศรษฐกิจ ความเครียด ตกงาน เมาสุรา ความหึงหวง ยาเสพติด ความเชื่อและค่านิยมเรื่องผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิง นิสัยส่วนตัว
ความรุนแรงต่อเด็ก เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครองทำร้ายบุตรหลาน	ความเครียด เด็กไม่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เล่นเกม หนีเที่ยว
ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ เช่น ดุด่าพ่อแม่ หรือญาติผู้ใหญ่ ไม่ดูแลเอาใจใส่ กักขัง	ความเครียด ปัญหาเศรษฐกิจ รายได้ลดลง
ความรุนแรงทางเพศ	ผู้กระทำเมาสุรา

2. แนวทางการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

2.1 การให้ความรู้เรื่องแนวคิดบทบาทหญิงชาย

การแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวเบื้องต้นจะต้องให้ความรู้เรื่องบทบาทของชายและหญิง สิทธิส่วนบุคคลในสังคมไทย และปรับเปลี่ยนทัศนคติของแต่ละคน ควรมีการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจและปรับเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องนี้ตั้งแต่รุ่นปู่ย่า ตายาย จนมาถึงรุ่นปัจจุบัน ต่อไปจนถึงลูกหลานว่า ทุกคนไม่ว่าชายหรือหญิงมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน ต้องให้เกียรติกัน เคารพกัน ไม่ควรให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมาใช้อำนาจข่มเหงคนที่กำลังน้อยกว่า ปลูกฝังให้กับสมาชิกในครอบครัวให้รู้จักการควบคุมสติ ควบคุมอารมณ์ตนเอง เพราะถ้าคนที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาดี ก็จะทำให้คนรู้จักยับยั้งชั่งใจ และไม่ก่อความรุนแรงได้ถึงแม้ว่าจะมีอารมณ์

2.2 การใช้เครือข่ายทางสังคม

ด้วยเหตุที่คนส่วนใหญ่ต้องเล็งเห็นว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องสาธารณะ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือ ทุกหน่วยงานต้องทำงานร่วมกัน ถ้าเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวขึ้นผู้เกี่ยวข้องควรปรึกษาคนที่เคารพนับถือหรือญาติผู้ใหญ่เพื่อให้คำแนะนำ คนในชุมชนต้องช่วยกันดูแลโดยเฉพาะผู้นำท้องถิ่น มีการจัดระบบที่ช่วยแจ้งช่วยรายงาน และไม่เปิดเผยตัวตนของผู้แจ้งเหตุ เพราะจะทำให้เกิดความเดือดร้อนกับตัวผู้แจ้ง มีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ซึ่งทำหน้าที่เป็นเครือข่ายเฝ้าระวัง เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับคนที่แจ้งเหตุ เช่น เมื่อทราบว่าบ้านนี้เริ่มมีปัญหาก็จะต้องมีเจ้าหน้าที่เข้าไปดูแล มีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่มีบุคคลในท้องถิ่นเป็นคณะกรรมการ เช่น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และมีเจ้าหน้าที่ของกระทรวงความมั่นคงและพัฒนาชุมชนเข้าร่วมดำเนินงานด้วย โดยมีเงินอุดหนุนสำหรับจัดโครงการที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวที่เข้าประเด็นพวกนี้ ในจังหวัดปทุมธานีมีการจัดตั้งแล้ว 49 แห่งจาก 64 เทศบาล สำหรับเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังในเรื่องความรุนแรง และเรื่องการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม

2.3 มาตรการทางกฎหมาย

กฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวต้องมีความเข้มงวด กำหนดมาตรการทางกฎหมายที่ทุกกระทรวงมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน ขั้นตอนการประสานงาน สร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติ มาตรการทางกฎหมายต้องกำหนดในเชิงป้องกัน ไม่ใช่ใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหา ควรให้ความสำคัญความรุนแรงในครอบครัวโดยกำหนดให้เป็นปัญหาระดับชาติ กระบวนการยุติธรรมต้องมีระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม บูรณาการกระบวนการทำงานระดับกระทรวงเรื่องความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ การเข้าสู่ระบบการร้องทุกข์ กล่าวโทษ หรือการช่วยเหลือทางการดำเนินคดี มี

มาตรการใกล้เคียง และมาตรการทางกฎหมายความรุนแรงทางครอบครัวต้องเข้าระบบการป้องกันอย่างจริงจัง

อภิปรายผล

1. สาเหตุ และสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ในจังหวัดปทุมธานี

1.1 สภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดความรุนแรง

ผลการศึกษาความรุนแรงในครอบครัวในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 พบว่า ผู้กระทำความรุนแรงจะทะเลาะกับคู่สมรสของตนเอง ทำร้ายลูกเพราะความโมโห ใช้คำพูดหยาบคาย ทำร้ายร่างกายบุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย จนทำให้เกิดความหวาดกลัว โดยมีสาเหตุมาจากความเครียดจากปัญหาเศรษฐกิจ รายได้ลดลง บางคนตกงาน เพราะกิจการที่ทำงานอยู่ต้องปิดตัวลง โดยปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ช่วงสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด-19 นั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจให้ข้อมูลว่า ในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ในย่านตลาดรังสิตมีปัญหาความรุนแรงไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นการทะเลาะกันระหว่างสามีภรรยาที่มีปัญหาเรื่องเงินรายได้ที่ไม่พอกับค่าใช้จ่าย รวมถึงต้องคอยดูแลลูกที่เรียนออนไลน์ที่บ้าน และลูกไม่สนใจเรียนจึงเกิดการลงโทษกันบ้าง สอดคล้องกับแนวคิดของนักจิตวิทยาได้ให้ข้อมูลว่า การทะเลาะกันของสามีภรรยา การทำร้ายร่างกายเด็ก เป็นเรื่องที่มีเกิดขึ้นในครอบครัวเสมอ บางรายตบตี ดุด่ากันอย่างรุนแรง อาจเป็นเพราะอยู่ใกล้ชิดกันเป็นระยะเวลานาน ซึ่งก่อนการระบาดของโรคโควิด-19 นั้น ต่างคนต่างทำงาน จะเจอกันช่วงเช้าและเย็น ก็ไม่ค่อยมีเรื่องทะเลาะ แต่พออยู่ใกล้กันมากบางคนอาจเบื่อ พออยู่ด้วยกันแทบทุกวันก็จะพูดจากระแนะกระแหนกัน จนทำให้อีกฝ่ายหนึ่งโมโห หงุดหงิด จากปัญหาที่มีอยู่แล้ว เช่น ตกงาน ไม่มีเงิน เมื่อมีปัญหาสะสมมากขึ้นก็จะหาทางออกด้วยการดื่มสุราจนเมา บางรายใช้ยาเสพติด แล้วแสดงพฤติกรรมรุนแรงกับคู่สมรส สอดคล้องกับ กล่าวว่า ความเครียดและการใช้แอลกอฮอล์ รวมถึงสารเสพติดก็จะทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ หรือการตัดสินใจบางสิ่งบางอย่างผิดพลาด ก็จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาจนเกิดความขัดแย้ง และความรุนแรงในครอบครัวตามมาได้ (อาภรณ์ เสียงแหลม, 2555)

1.2 เจตคติ ค่านิยมและความเชื่อ

สาเหตุความรุนแรงในครอบครัวที่มาจากเจตคติ ค่านิยมและความเชื่อ นั้น พบว่ายังผู้ชายบางคนมีความเชื่อว่า ผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัวต้องมีอำนาจเหนือผู้หญิง และผู้หญิงไม่ควรนอกใจสามี ไม่ว่าด้วยวิธีการใดๆ ซึ่งเจตคติ ค่านิยม และความเชื่อเหล่านั้น เป็นสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติในสังคมไทยมาเป็นเวลานาน จนทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว นักสังคมสงเคราะห์มีแนวคิดที่ว่า ผู้ชายควรปรับเปลี่ยนทัศนคติ โดยไม่ควรคิดว่าผู้ชายที่เป็นสามีจะต้องมีอำนาจเหนือภรรยา สอดคล้องกับแนวคิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่กล่าวว่า ความเชื่อที่ว่าผู้ชาย

เป็นผู้นำครอบครัว ผู้หญิงเป็นผู้ตามควรจะหมดไปจากสังคมไทยได้แล้ว เพราะทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน สถานการณ์ในปัจจุบันทุกคนต้องช่วยกันทำมาหากิน ควรอยู่ด้วยกันอย่างมีความเข้าใจกัน ช่วยกันแก้ไขปัญหา

1.3 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้กระทำความรุนแรงบางคนเติบโตในครอบครัวที่พ่อแม่ทะเลาะกัน เคยเห็นพ่อแม่กระทำความรุนแรงต่อกัน บางรายเคยถูกกระทำความรุนแรงในวัยเด็ก ก็จะมีพฤติกรรมนั้นมาใช้ ซึ่งสมาชิกในครอบครัวมักจะนำไปใช้ในทางที่ผิดถ้าต่างคนต่างมีอคติต่อกัน ดังนั้นบุคคลในครอบครัวหรือคนใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ พี่น้อง ญาติ หรือเพื่อน นับว่าบทบาทสำคัญในชีวิตของมนุษย์ ซึ่งผู้ที่รับเอาสิ่งที่พบเห็นมาใช้โดยไม่ได้พิจารณาความถูกต้อง จนทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองทางลบทันทีจึงทำให้เกิดความขัดแย้ง และเกิดความรุนแรงขึ้น ตามทฤษฎีตัวยูของอดอล์ฟ ซี. ชาร์เมอร์ นอกจากนี้ กลุ่มตัวแทนที่มีส่วนสำคัญของการดำเนินชีวิตนี้ ยังทำให้เกิดการขัดเกลาที่อาจเป็นในรูปการส่งเสริมหรือขัดแย้งก็ได้ บางครั้งจึงเกิดความสับสนขึ้นในจิตใจของผู้รับเพราะไม่รู้ว่าจะต้องทำตามในแบบใด (Broom, L., & P. Selznick, 1969) ส่วนใหญ่จะเข้าใจกันว่า การอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะมีความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับเด็ก ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่ออารมณ์ ทัศนคติ และรูปแบบของพฤติกรรม เช่น พ่อแม่ใช้คำพูดหยาบคาย ทะเลาะเบาะแว้งกัน เด็กก็จะจดจำและอาจนำไปใช้ในอนาคตได้ (สุพัตรา สุภาพ, 2545)

1.4 ความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิส่วนบุคคล

จากผลการสัมภาษณ์ผู้กระทำความรุนแรงและผู้ถูกกระทำความรุนแรง พบว่าหลายคนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมกันของบุคคล และมีมุมมองว่าในสังคมไทยนั้นชายและหญิงมีสิทธิส่วนบุคคลไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งอาจมีผลเกี่ยวเนื่องมาจากการปลูกฝังความคิดของครอบครัว ที่ส่วนใหญ่จะกำหนดคุณค่าความเป็นหญิงและชายแตกต่างกัน โดยให้ผู้ชายจะมีบทบาทความเป็นชายสูงเพียงอย่างเดียว ส่วนผู้หญิงจะมีบทบาทความเป็นหญิงสูงแต่เพียงอย่างเดียว แนวคิดนี้ทำให้ผู้ชายแสดงความเป็นผู้นำโดยมีลักษณะก้าวร้าวมีพลังมากกว่าผู้หญิง มีหน้าที่รับผิดชอบในการหารายได้เลี้ยงครอบครัว มีอำนาจการตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัวส่วนผู้หญิงเป็นผู้ตามและให้บริการในทุกสถานการณ์ มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลครอบครัวและงานบ้าน ดังนั้น ครอบครัวที่มีปัญหาความรุนแรงมักจะเกิดจากการสร้างสัญลักษณ์ความสำคัญในครอบครัวโดยให้ผู้ชายแสดงบทบาทเป็นใหญ่เสมอ และให้ความสำคัญกับตัวตนของผู้ชายมากเกินไปจึงพยายามแสดงอำนาจเหนือผู้หญิงซึ่งเป็นเพศที่อ่อนแอกว่า จนนำไปสู่ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

1.5 ความเจ็บป่วยทางจิตและประสาท

ผลการวิจัยพบว่า ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวมีอาการป่วยทางจิตเวช บางครั้งมีอาการคุ้มคลั่ง โวยวาย และใช้อารมณ์ทำร้ายคนในครอบครัว บางรายมีอาการทางจิต ควบคู่กับการใช้สารเสพติด ดังที่ บุญเสริม หุตะแพทย์ กล่าวถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง กับความรุนแรงในครอบครัว โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) สาเหตุความผิดปกติของจิตและ บุคลิกภาพ ได้แก่ ปัญหาทางจิตทำให้เกิดอารมณ์ก้าวร้าวและควบคุมตนเองไม่ได้ บุคลิกภาพ ก้าวร้าว การใช้สารเสพติด และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ 2) สาเหตุภาวะสังคมวิทยา บุคคลเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมและสิ่งที่พบเห็น โครงสร้างครอบครัว ปฏิสัมพันธ์และ พฤติกรรมของบุคคลในครอบครัว วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และวิถีชีวิตที่ครอบครัวต้องเผชิญอยู่ 3) สาเหตุจากสังคมวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อความรุนแรงใน ครอบครัว โดยเฉพาะความแตกต่างระหว่างบทบาทชายและหญิง เจตคติที่มีต่อสตรี และ ยอมรับว่าการใช้ความรุนแรงเป็นเรื่องปกติทางสังคม (บุญเสริม หุตะแพทย์, 2545)

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

2.1 การให้ความรู้เรื่องแนวคิดบทบาทหญิงชาย

การให้ความรู้เรื่องบทบาทของชายและหญิงเป็นการแก้ปัญหาในเบื้องต้น โดย การสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิส่วนบุคคล ควรมีการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจและปรับ ทัศนคติในสิทธิส่วนบุคคลตั้งแต่รุ่นปู่ย่า ตายาย จนมาถึงรุ่นปัจจุบัน ต่อไปจนถึงลูกหลานว่า ทุก คนไม่ว่าชายหรือหญิงมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน ต้องให้เกียรติกัน เคารพกัน รู้จักการควบคุมสติ อารมณ์ตนเอง เพราะถ้าคนที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาดี ก็จะทำให้คนรู้จักยับยั้งชั่งใจ ทั้งนี้ ความรุนแรงจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับความรู้สึกของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยครอบครัวที่มี ปัญหา มักจะเกิดจากการสร้างสัญลักษณ์ความสำคัญของครอบครัวโดยให้ผู้ชายแสดงบทบาท เป็นใหญ่เสมอและผู้ชายมักจะให้ความสำคัญกับตนเองมากเกินไป กระบวนการขัดเกลาทาง สังคมจะทำให้บุคคลปฏิบัติตามปทัสฐานของสังคม การที่สังคมจะดำรงโครงสร้างอยู่ได้ด้วยการ สรรหาบุคคลมาสวมบทบาทต่าง ๆ ในสังคม ได้แก่ บุคลิกภาพ โครงสร้างทางสังคม ซึ่ง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับโครงสร้างทางสังคมมีหลายแนวทาง กระบวนการทางสังคม จะทำหน้าที่เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน (ขวัญฟ้า รังสิยานนท์, 2552) ดังนั้น การแก้ปัญหาความ รุนแรงในครอบครัวควรเพิ่มความรู้ก่อน ถ้าแต่ละครอบครัวมีความรู้ด้านการกระทำความ รุนแรงและตระหนักถึงการกระทำใดบ้างที่เป็นการกระทำความรุนแรงในครอบครัว ส่งผล อย่างไรต่อครอบครัว และการกระทำนั้นเป็นความผิด ผู้กระทำอาจหยุดการกระทำความรุนแรง ได้ และต้องปลูกฝังค่านิยมใหม่ ๆ ให้กับคนในสังคมและครอบครัวด้วย (รัฐวิชัย อริยพัชย์พล, 2563)

2.2 การใช้เครือข่ายทางสังคม

ถ้าเกิดความรุนแรงในครอบครัวขึ้น ควรปรึกษาคนที่เคารพนับถือหรือญาติผู้ใหญ่ก่อนเพื่อให้คำแนะนำ แต่โดยทั่วไปแล้วญาติเข้าไปแทรกแซงลำบาก ทุกคนต้องให้ความสำคัญกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว มีศูนย์บริการรับเรื่องราวร้องทุกข์ในชุมชนโดยมีผู้นำชุมชนและอาสาสมัครในชุมชนช่วยการดูแล จัดทำช่องทางการร้องทุกข์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ทันท่วงที เหตุการณ์ สะดวกและรวดเร็ว และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เคร่งครัด เน้นการให้ชุมชนมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัว สร้างเครือข่ายชุมชนที่สามารถสละเวลาทำงานด้านครอบครัวอย่างจริงจัง (กัญฐิกา พลอยทับทิม, 2560) ผู้ป่วยต้องมองว่าความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องสาธารณะ การให้ความช่วยเหลือต้องแสวงหาความร่วมมือ พอรู้ที่บ้านนี้เริ่มมีปัญหาจะมีเจ้าหน้าที่เข้าไปพูดคุย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชิตพล ชัยมะดัน ที่เสนอรูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหความรุนแรงในสังคม ประกอบด้วย ชุมชนควรมีรูปแบบและกลไกที่ชัดเจนในการป้องกันและแก้ไขปัญหความรุนแรงในพื้นที่โดยอาศัยคณะกรรมการหมู่บ้านและการมีส่วนร่วมของประชาชน มีธรรมนูญสุขภาพของหมู่บ้านด้วยกระบวนการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน โดยบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานราชการ (ชิตพล ชัยมะดัน, 2561)

2.3 มาตรการทางกฎหมาย

การแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัวอีกวิธีหนึ่ง คือ กฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวต้องปรับให้แข็งแรงกว่าเดิม เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 นั้นมีลักษณะพิเศษที่มีรูปแบบ วิธีการและขั้นตอนที่แตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป ทำให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสดำเนินชีวิตและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ ตลอดจนการรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวได้ ซึ่งต่อมาได้มีพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562 ขึ้นซึ่งกฎหมายฉบับนี้ต้องการปิดช่องว่างของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยให้ยกเลิกความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่สามารถยอมความได้ โดยให้เป็นคดีอาญาและดำเนินคดีควบคู่ไปกับการคุ้มครองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จนทำให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเกิดความเกรงกลัวและยับยั้งไม่กระทำผิดซ้ำ (วนิดา อินทรอำนาจ, 2563) พระราชบัญญัติฉบับนี้ถึงแม้ว่าจะประกาศใช้เพื่อแก้ปัญหาความซ้ำซ้อนของฐานความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 กับฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาสำหรับผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวที่เป็นความผิดที่สามารถยอมความได้ แต่ก็ยังเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายบุคคลในครอบครัวและเป็นความผิดทางอาญาอันยอมความไม่ได้ ดังนั้นพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562 ที่ใช้ในปัจจุบันควรที่จะกำหนดมาตรการเกี่ยวกับลักษณะ

ความผิดอาญาที่บุคคลในครอบครัวกระทำต่อกันให้มีความครอบคลุมยิ่งขึ้น โดยการกำหนดรายละเอียดของลักษณะการกระทำความรุนแรงให้ชัดเจนว่า ถ้ากระทำความรุนแรงลักษณะใดจะได้มีบทลงโทษอย่างไร หรืออาจให้หลักการว่าถ้ากระทำความรุนแรงครั้งแรกจะได้ลงโทษแบบไหน ต้องใช้มาตรการทางอาญาและมาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพควบคู่กันไปหรือไม่ ดังนั้น มาตรการทางกฎหมายต้องเป็นไปในเชิงป้องกัน เช่น ถ้าเกิดความรุนแรงในครอบครัวลักษณะนี้ต้องมีลงโทษอย่างไร ในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่ทุกกระทรวงมีส่วนร่วมในการทำงาน เริ่มจากการเขียนกฎหมายที่กำหนดบทบาทของแต่ละกระทรวงให้ชัดเจน วิธีการประสานการทำงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐและขั้นตอนการเชื่อมต่อระบบงานต้องมีความชัดเจน

ควรกำหนดให้ความรุนแรงในครอบครัวให้เป็นปัญหาระดับชาติ ในขณะเดียวกันผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวต้องมองว่า ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องสาธารณะ ไม่ใช่เรื่องในครอบครัวอีกต่อไป ซึ่งจะเป็นวิธีการป้องกันระดับปฐมนุฎที่สามารถลดจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวรายใหม่ได้ ต้องมีการเปลี่ยนพฤติกรรมและลดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นสาเหตุของความรุนแรง ส่วนการป้องกันระดับทุติยภูมิเป็นการค้นหาหรือวินิจฉัยปัญหาความรุนแรงในครอบครัวให้ทันเวลา สามารถหยุดปัญหาอย่างเหมาะสมและรวดเร็ว และการป้องกันระดับตติยภูมิจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงซ้ำหรือทำให้ผลกระทบความรุนแรงเฉียดมาลง ดังผลการวิจัยของ กัญฐิกา พลอยทับทิม ที่พบว่า การป้องกันและเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวจะต้องสร้างความตระหนักให้ประชาชนมองปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นประเด็นสาธารณะที่ทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมเข้าไปมีบทบาทและดำเนินการช่วยเหลือ (กัญฐิกา พลอยทับทิม, 2560)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ความรุนแรงในครอบครัวในจังหวัดปทุมธานี ช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มีเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยภาพรวมของสาเหตุความรุนแรงในครอบครัวมาจากผู้กระทำความรุนแรงติดยาเสพติด เมาสุรา นิสสัยส่วนตัวเป็นคนอารมณ์ร้อน ความหึงหวง ความเครียด ความกดดัน และปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ อาการป่วยทางจิตและประสาท เจตคติ ค่านิยมและความเชื่อเกี่ยวกับบทบาทของผู้ชายที่ต้องมีอำนาจเหนือผู้หญิง การอบรมเลี้ยงดู และความเข้าใจเรื่องสิทธิส่วนบุคคล ลักษณะความรุนแรงในครอบครัว มีทั้งกระทำความรุนแรงระหว่างสามีภรรยา ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็ก และการล่วงละเมิดทางเพศ โดยแนวทางแก้ไขปัญหความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ การควรจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือป้องกันความรุนแรงในครอบครัวให้ชัดเจน มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง กำหนดบทบาทหน้าที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัวกระบวนการช่วยเหลือเยียวยา

ติดตามผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว มีช่องทางการติดต่อขอความช่วยเหลือ ระบบการทำงานต้องเชื่อมโยงประสานงานกันโดยอัตโนมัติ รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในระดับชุมชน และส่งเสริมให้มีบทบาทในการรายงานสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว สร้างเครือข่ายให้การช่วยเหลือผู้ถูกระทำความรุนแรง ให้ความรู้กับคนในชุมชนเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมและตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว มีการจัดตั้งทีมงานเคลื่อนที่เร็ว เพื่อช่วยลดอัตราการกระทำความผิดซ้ำในความรุนแรงในครอบครัว สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม หรือศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการป้องกันความรุนแรงในครอบครัว และทำการเปรียบเทียบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในระดับจังหวัด เพื่อให้ได้แนวทางป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เช่น ทำการศึกษาเปรียบเทียบความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัดในภาคกลางกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2564). สถิติความรุนแรงในครอบครัวปีงบประมาณ 2564 (ต.ค.63-ก.พ.64). กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมสถาบันครอบครัว กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว.
- กัญจิกา พลอยทับทิม. (2560). การมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดปทุมธานี. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 6(2) (พิเศษ), 37-51.
- ขวัญฟ้า รังสิยานนท์. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสำหรับเด็กปฐมวัย. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชิตพล ชัยมะดัน. (2561). รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในสังคมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสระแก้ว. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์, 5(2), 30-38.
- บุญเสริม หุตะแพทย์. (2545). ลักษณะการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- รัฐวิทย์ อริยพัชณ์พล. (2563). การแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(4), 21-335.

- วนิดา อินทรอำนวย. (2563). กฎหมายว่าด้วยส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักข่าวอิศรา. (2564). วิถีโควิด ปัจจัยเสี่ยงความรุนแรงในครอบครัว ทำสถิติปี 64 พุ่งกว่า 1.4 พันราย. เรียกใช้เมื่อ 8 กันยายน 2564 จาก <https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/99838-isranews-v.html>
- สุพัตรา สุภาพ. (2545). สังคมและวัฒนธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์ เสี่ยงแหลม. (2555). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีในสังคมไทย. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต, 25(3), 38-55.
- อารีวรรณ จตุทอง. (2563). ปัญหาความรุนแรงครอบครัวภัยเงียบในวิกฤตโรคโควิด-19. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- อุษณี กังวารจิตต์. (2563). หวันช่วงหยุดอยู่บ้านต้านโควิด สถิติความรุนแรงในครอบครัวไทย อาจพุ่ง. ประชาชาติธุรกิจ. เรียกใช้เมื่อ 5 เมษายน 2563 จาก <https://www.prachachat.net/general/news-444654>
- Broom, L., & P. Selznick. (1969). Sociology. New York: Harper & Row.
- UN Women. (2020). COVID-19 and ending violence against women and girls. New York: UN Women.